

Til alle politikredse og regionale statsadvokater

DATO 21. december 2016

JOURNAL NR.

RA-2016-909-0285

BEDES ANFØRT VED SVARSKRIVELSER

SAGSBEHANDLER: MB

+ bilag

RIGSADVOKATEN

FREDERIKSHOLMS KANAL 16

1220 KØBENHAVN K

TELEFON 72 68 90 00

FAX 72 68 90 04

Behandling af voldtægtssager – 6 initiativer i 2017

1. Ved brev af 11. november 2015 til samtlige embeder understregede Rigsadvokaten – blandt andet på baggrund af de regionale statsadvokaters gennemgang af en række henlagte voldtægtssager fra 2015 – at alle voldtægtsanmeldelser selvsagt skal behandles hurtigt og korrekt. Rigsadvokaten pegede i den forbindelse på nogle områder, hvor politikredsene og statsadvokaterne skulle have særligt fokus i forbindelse med behandlingen af voldtægtssager, herunder f.eks. brugen af undersøgelsesnumre, sagsbehandlingstiden, kompetencen til at træffe afgørelse samt vejledning og underretning af forurettede.

De regionale statsadvokater har som led i deres tilsyn med politikredsene i 2016 fortsat haft særligt fokus på behandlingen af voldtægtssager. Statsadvokaterne har i den forbindelse blandt andet gennemgået alle voldtægts- og voldtægtslignende sager, der er henlagt i perioden mellem 1. januar 2016 og 1. august 2016, ligesom statsadvokaterne har taget initiativ til at gennemføre undervisning i samtlige politikredse om behandling af voldtægtssager. Der henvises til Rigsadvokatens brev af 18. december 2015.

Herudover offentliggjorde Justitsministeriet i januar 2016 udspillet ”Respekt for voldtægts ofre”. Udspillet indeholder en række initiativer, der har til hensigt at sætte klare rammer for politiets arbejde med voldtægtssager og sikre, at ofre for voldtægt bliver mødt af politiet på en værdig og ordentlig måde. Der blev blandt andet indført en mid-

lertidig registreringsordning for afviste voldtægtsanmeldelser for at tilvejebringe et mere præcist billede af, hvor stor en andel anmeldelser der afvises.

2. De 2 regionale statsadvokater har nu som nævnt gennemgået alle henlagte voldtægtssager fra perioden mellem 1. januar og 1. august 2016, ligesom statsadvokaterne har set på kredsens gennemgang af afviste voldtægtsanmeldelser (registreret som hændelser i POLSAS). Statsadvokaterne har på den baggrund udarbejdet 2 redegørelser, som er vedlagt.

Det fremgår af statsadvokaternes redegørelser, at der er en positiv udvikling i relation til flere af de særlige fokuspunkter, og at der generelt i politikredsene er stor opmærksomhed på behandlingen af voldtægtssager.

RIGSADVOKATEN

SIDE 2

På baggrund af redegørelserne er det dog samtidig min opfattelse, at der fortsat er behov for et målrettet og tydeligt fokus på behandlingen af voldtægtssager for at sikre en ensartet og korrekt behandling af disse sager om alvorlig personfarlig kriminalitet. Jeg har derfor – i samarbejde med de regionale statsadvokater – besluttet, at følgende initiativer skal gennemføres i 2017:

1) De regionale statsadvokater vil tage initiativ til at gennemføre **tematiseret besøg i alle politikredse**. Besøget vil være målrettet det enkelte embede ud fra embedets resultater i gennemgangen af sager fra 2016 og vil omfatte de personer, der behandler voldtægtssager.

2) **Yderligere fokus på begrundelserne i henlagte voldtægtssager**. Der vil blive sat yderligere fokus på anklagemyndighedens begrundelser i afgørelser om henlæggelse eller påtaleopgivelse i voldtægtssager. Statsadvokaterne vil i den forbindelse udarbejde materiale om ”Den gode begrundelse” til alle anklagere, der behandler voldtægtssager, ligesom emnet skal drøftes på møder i Netværk for Personfarlig kriminalitet og indgår i tilsynet med behandlingen af voldtægtssager.

3) De regionale statsadvokater vil **gennemgå de sager fra 2014-2016, hvor det blev vurderet, at der skulle ske yderligere sagsbehandling**, med henblik på at udlede eventuelle fællestræk og karakteristika ved sagerne og i forlængelse heraf overveje eventuelle yderligere tiltag.

4) **Øget fokus på, at voldtægtssager ikke oprettes som hændelser**. Registreringsordningen fra 2016 gennemføres på ny fra 1. marts 2017 til 1. august 2017. Det betyder, at de situationer, der helt undtagelsesvist måtte blive oprettet som en hændelse i POLSAS, skal registreres i politikredsen, og kvalitetsadvokaturen skal underrettes om hændelsen. Rigsadvokaten vil orientere nærmere om gennemførelsen af registreringsordningen mv. i begyndelsen af 2017. Det bemærkes, at Rigs-

politiet med inddragelse af Rigsadvokaten er ved at udarbejde nye generelle retningslinjer om registrering af mulige straffesager i POLSAS.

5) De regionale statsadvokater har besluttet, at alle **voldtægtssager, hvor politikredsen indstiller, at der rejses tiltale, også skal forelægges for de regionale statsadvokater i 2017**. Den forelæggelsesordning, der trådte i kraft den 1. juni 2016, bliver således forlænget og gælder indtil videre indtil den 31. maj 2017. Ordningen omfatter voldtægtssager efter straffelovens § 216, dog med undtagelse af sager der alene vedrører § 216, stk. 2.

RIGSADVOKATEN

6) Anklagemyndighedens **behandling af voldtægtssagerne forankres i Forum for specielle sager**. Det indebærer blandt andet, at forummet løbende skal drøfte det ledelsesmæssige fokus og de strategiske overvejelser på området, herunder sagsbehandlingstiden i voldtægtssagerne.

SIDE 3

Rigsadvokaten vil derudover med Rigspolitiet drøfte fortsat fokus på implementering i politikredsene af politiets Nationale Retningslinjer - Behandling af sager om voldtægt og voldtægtslignende forhold.

3. Jeg finder – efter drøftelse med de regionale statsadvokater – at behandlingen af voldtægtssager også skal indgå i **statsadvokaternes tilsyn** med politikredsene i 2017.

Det betyder, at kvalitetsadvokaturerne i politikredsene hver måned skal gennemgå alle upåklagede voldtægts- og voldtægtslignende sager oprettet på undersøgelsesnumre og skarpe numre, der er henlagt (det vil sige afgjort efter retsplejelovens § 721 eller § 749) i den pågældende måned. Gennemgangen skal ske ved udfyldelse af et skema pr. sag, som vil blive sendt til politikredsene snarest muligt. Kredsene skal i den forbindelse blandt andet være særlig opmærksom på følgende:

- Brugen af undersøgelsesnumre
 - Voldtægtssager kan kun helt undtagelsesvist behandles på undersøgelsesnumre, jf. Rigsadvokatens brev af 11. november 2015.
- Brugen af hændelser
 - Det er Rigsadvokatens opfattelse, at henvendelser, som kan angå voldtægt eller voldtægtslignende forhold, kun helt undtagelsesvist kan oprettes som en hændelse i POLSAS. Henvendelser på dette sagsområde skal som det helt klare udgangspunkt oprettes på et skarpt nummer eller eventuelt på et undersøgelsesnummer, jf. Rigsadvokatens brev af 11. november 2015. Kun hvor det er helt åbenbart, at der intet grundlag er for yderligere politimæssige undersøgelser, så henvendelsen umiddelbart kan afvises efter retsplejelovens § 749, stk. 1, kan der helt undtagelsesvis ske registrering som en hændelse.
- Sagsbehandlingstiden

- Det er afgørende af hensyn til de berørte personer, at alle anmeldelser om alvorlig personfarlig kriminalitet som f.eks. voldtægt altid behandles så hurtigt som muligt. Det gælder, uanset om der rejses tiltale i sagen, eller om efterforskningen i sagen ikke giver grundlag for at rejse sigtelse eller tiltale.
- Kvaliteten i efterforskningen.
- Kompetencen til at træffe afgørelse
 - Det er anklagemyndighedens juridisk uddannede personale, der har kompetencen til at træffe afgørelse i voldtægtssager, uanset om sagen er oprettet på et undersøgelsesnummer eller et skarpt journalnummer.
- Underretning af forurettede om afgørelsen.
 - Den forurettede skal have den korrekte og fornødne underretning om afgørelsen, herunder med klagevejledning.
- Vejledning af forurettede om bistandsadvokat inden første afhøring.
 - Det fremgår af afsnittet om forurettede – Vejledning af forurettede mv. i Rigsadvokatmeddelelsen, at forurettede ved anmeldelsen skal vejledes om muligheden for beskikkelse af en bistandsadvokat. Det fremgår derudover af Rigspolitiets retningslinjer ”Nationale Retningslinjer – Behandling af sager om voldtægt og voldtægtslignende forhold”, at der skal etableres kontakt til en bestemt bistandsadvokat, før forurettede vejledes om muligheden for beskikkelse af en bistandsadvokat.
- Kvaliteten i afgørelsen, herunder brugen af korrekt hjemmel og begrundelsen.

RIGSADVOKATEN

SIDE 4

Kvalitetsadvokaturerne skal følge og gennemgå sager, der er henlagt i perioden fra den 1. januar 2017 til den 1. august 2017.

Jeg forudsætter samtidig, at politikredsene i forbindelse med den månedlige gennemgang af sagerne overvejer og iværksætter eventuelle nødvendige tiltag.

Politikredsene skal udarbejde et samlet skema med resultatet af gennemgangen af alle sager samt beskrivelse af eventuelle tiltag. Skemaet skal sendes til de regionale statsadvokater senest den 1. september 2017. Som bilag vedlægges de skemaer, der er udfyldt for de enkelte sager.

De regionale statsadvokater skal herefter på baggrund af kvalitetsadvokaturernes gennemgang udarbejde en samlet redegørelse til Rigsadvokaten om resultatet. Redegørelsen bedes sendt senest den 1. november 2017.

5. Eventuelle spørgsmål kan rettes til anklager Marie Bindslev, tlf.: 72 68 92 17 eller
vicestatsadvokat Pernille Langermann-Nielsen, tlf.: 72 68 90 11.

Med venlig hilsen

Ole Hasselgaard

RIGSADVOKATEN

SIDE 5